

2016Z03786

Vragen van het lid Bashir (SP) aan de Staatssecretaris van Financiën over fiscale trucs voor vermogenden (ingezonden 22 februari 2016).

1

Deelt u de mening dat vermogenden hun belastingafdracht kunnen verlagen door spaargeld te 'verhuizen' van box 3 naar een bv waarbij voordelen in box 2 vallen?¹

Antwoord

In bepaalde situaties kan het mogelijk fiscaal voordelig zijn spaargeld aan te houden in de bv. Dat is afhankelijk van meerdere parameters, zoals de rentestand en kosten. In de beantwoording van eerdere vragen van u over dit onderwerp ben ik daar uitvoeriger op ingegaan.² Daarbij wil ik nogmaals benadrukken dat de beleggingsstrategie en vermogensmix niet alleen fiscaal gedreven zal zijn, maar ook bepaald zal worden door andere factoren zoals risicospreiding en rendementverwachtingen.

2

Kunt u bevestigen dat ook IB-ondernemers hun belastingafdracht kunnen verlagen door spaargeld van box 3 naar de ondernemersrekening te 'verhuizen' en daarmee box 3-heffing ontlopen?

3

Vindt u het terecht dat een ondernemer jarenlang – zonder zakelijk doel – veel geld op de zakelijke (spaar)rekening heeft staan en ook toeslagen ontvangt waarvoor een vermogenstoets geldt? Wat is hier de rechtvaardiging voor?

4

Kunt u de Belastingdienst een query laten draaien om te achterhalen hoeveel IB-ondernemers die veel liquide middelen op de balans van de onderneming hebben staan tegelijk toeslagen ontvangen? Hoeveel mensen ontvangen toeslagen die ze eigenlijk niet zouden ontvangen als het geld op de privérekening had gezet? Kunt u deze aantallen uitsplitsen per jaar en toeslagsoort?

5

Waarom worden de liquide (spaar)middelen van een IB-onderneming niet meegerekend voor box 3?

Antwoord op de vragen 2, 3, 4 en 5

In de geschetste situatie wordt verondersteld dat een IB-ondernemer de vrijheid heeft om naar believen spaargelden vanuit box 3 over te brengen naar het ondernemingsvermogen. Die veronderstelling is onjuist. Voor een IB-ondernemer geldt het leerstuk van de vermogensetikettering. Dat betekent dat een vermogensbestanddeel als verplicht privévermogen, verplicht ondernemingsvermogen dan wel als keuzevermogen dient te worden aangemerkt. Het is van belang om na te gaan onder welke omstandigheden een overboeking van privévermogen naar de onderneming er toe kan leiden dat daadwerkelijk sprake is van ondernemingsvermogen. Van ondernemingsvermogen kan sprake zijn als de vanuit de privérekening naar de zakelijke rekening overgeboekte gelden op korte termijn worden aangewend voor bijvoorbeeld de financiering van de aanschaffing van een bedrijfsmiddel dat binnen de onderneming gaat worden gebruikt. Het is echter in strijd met het leerstuk van de vermogensetikettering om gelden vanaf een privérekening naar de zakelijke rekening over te boeken waarbij deze gelden niet binnen de onderneming (zullen) worden aangewend. Daarmee worden namelijk de grenzen der redelijkheid overschreden. De op de zakelijke rekening overgeboekte liquide middelen blijven in dat geval tot de rendementsgrondslag

¹ <http://fd.nl/werk-en-geld/1128366/pas-op-voor-box-2>.

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 324.

van box 3 behoren. Dat betekent dat de middelen ook onder de vermogenstoets voor de toeslagen blijven vallen. De tenaamstelling van de bankrekening en het karakter daarvan (privé of zakelijk) is dus niet bepalend voor de fiscale kwalificatie van de tegoeden. De fiscale kwalificatie hangt af van de specifieke feiten en omstandigheden van het geval. Omdat bijvoorbeeld de tenaamstelling van de bankrekening zo weinig zegt over de aard van het vermogen, net als dat daaruit geen conclusies kunnen worden getrokken over het karakter van het vermogen, is het niet mogelijk een query te draaien die tot een eensluidende conclusie zou kunnen leiden.

6

Hoe vaak komt het in de praktijk voor dat vermogenden toeslagen ontvangen of hun Wlz-bijdrage weten te verlagen, door hun vermogen te stallen in een bv? Zijn hierover cijfers beschikbaar?

Antwoord

In de systemen van de Belastingdienst wordt geen onderscheid gemaakt tussen bv's met alleen beleggingen en andere bv's met bijvoorbeeld een onderneming. Hierdoor zijn er geen cijfers beschikbaar over het aantal vermogenden die toeslagen ontvangen of hun Wlz-bijdrage verlagen door hun vermogen te stallen in een bv.

7

In hoeverre kunnen geleden verliezen in box 2 worden verrekend? Wat zijn de voorwaarden om verliezen in box 2 te verrekenen met de te betalen belasting in box 1? Kunt u de voorwaarden die hiervoor bestaan opsommen en uiteenzetten? Kunt u aangeven hoeveel gebruik hiervan wordt gemaakt en welk budgettair beslag hiermee is gemoeid?

Antwoord

Een verlies in box 2 is verrekenbaar met de inkomsten uit box 2 van het voorgaande kalenderjaar en de negen opvolgende kalenderjaren. Indien de belastingplichtige en zijn partner in het kalenderjaar en het daaraan voorafgaande kalenderjaar geen aanmerkelijk belang hebben, wordt een nog niet verrekend verlies uit aanmerkelijk belang op verzoek van de belastingplichtige omgezet in een belastingkorting voor verlies uit aanmerkelijk belang. Vanaf dat moment is immers achterwaartse en voorwaartse verliesverrekening niet meer mogelijk. De belastingkorting bedraagt 25% van het nog niet verrekende verlies. De belastingkorting vermindert de te betalen belasting in box 1 in dat kalenderjaar en in beginsel de zeven daarop volgende jaren. Het is niet mogelijk om met de beschikbare data te bepalen hoeveel hiervan gebruik wordt gemaakt en wat het budgettair beslag is. Een eerste onderzoek leert dat er beperkt gebruik wordt gemaakt van deze regeling en dat het gebruik de laatste jaren toeneemt, waarschijnlijk als gevolg van de economische crisis.

8

Kunt u aangeven hoeveel dga's zichzelf een loon toekennen dat lager is dan 5.000 euro op jaarbasis? Kunt u aangeven welk percentage dit is van het totale aantal dga's? Kunt u aangeven bij hoeveel bv's überhaupt geen betaalde werkzaamheden worden verricht?

Antwoord

Er kunnen verschillende redenen zijn waarom een besloten vennootschap geen of minder dan € 5.000 loonkosten heeft. Enerzijds spelen de omvang en de duur van de werkzaamheden een rol bij de bepaling van de hoogte van het loon. Anderzijds kan ook sprake zijn van een stamrecht-bv, een beleggingsinstelling of een (zuivere) holdingmaatschappij waardoor de loonkosten beperkt zijn of ontbreken. De aantallen waar de heer Bashir om vraagt dienen in deze context geplaatst te worden. Het antwoord op de eerste twee vragen is dat er circa 11.500 dga's zijn met een loon dat lager is dan € 5000, dit is bijna 4,5 % van het totale aantal dga's. Het antwoord op de derde vraag is dat er circa 272.000 bv's, zoals zuivere holdingmaatschappijen, zijn waar geen personeelskosten in de aangifte zijn opgenomen.

9

Waarom blijkt uit CBS-gegevens³ dat veel miljonairshuishoudens een laag inkomen hebben terwijl u in antwoord op eerdere vragen⁴ aangaf dat u niet verwacht dat vermogenden vaker dan incidenteel toeslagen ontvangen of een lagere Wlz-bijdrage (of AWBZ-bijdrage) hoeven te betalen, omdat degenen met grote vermogens ook hoge inkomens zouden genieten? Waarop baseerde u uw antwoord? Deelt u de mening dat vermogenden wel degelijk in aanmerking kunnen komen voor bijvoorbeeld zorgtoeslag? Op welke schaal komt dit voor?

Antwoord

In het antwoord op de door de heer Bashir genoemde eerdere vragen heb ik aangegeven dat mensen met grote vermogens over het algemeen ook een dermate hoog inkomen hebben dat zij op basis daarvan niet of slechts in beperkte mate in aanmerking komen voor de toeslagen. De betreffende CBS-gegevens bevestigen naar mijn mening dat beeld. Uit de gegevens blijkt dat er in Nederland in 2011 ruim 92.000 miljonairshuishoudens waren waarvan circa 15% met een besteedbaar huishoudinkomen van € 25.000 of minder. De overige miljonairshuishoudens hebben een hoger besteedbaar huishoudinkomen. Het door het CBS gebruikte begrip 'bestedbaar huishoudinkomen' houdt overigens in dat al rekening is gehouden met over het inkomen verschuldigde belasting, premie volksverzekeringen en ziektekostenpremies. Voor het voor de toeslagen in aanmerking te nemen toetsingsinkomen (voor mensen die een IB-aanslag krijgen het verzamelinkomen en voor anderen het belastbare loon) is dat niet het geval. Het toetsingsinkomen van een deel van de miljonairshuishoudens binnen de groep met een laag inkomen zal zich daarom ook uitstrekken boven de € 25.000 en een deel van deze groep zal mede om die reden geen recht hebben op een toeslag. Niettemin zou een ander deel van deze groep van miljonairshuishoudens uitsluitend op basis van hun inkomen inderdaad in aanmerking kunnen komen voor huur- of zorgtoeslag. De kans dat zij daadwerkelijk aanspraak op deze toeslagen kunnen maken acht ik echter nog steeds gering omdat zij in het overgrote deel van de gevallen vanwege de vermogenstoetsen geen recht op toeslagen zullen hebben. Op welke schaal het voorkomt dat miljonairshuishoudens desalniettemin voor bijvoorbeeld zorgtoeslag in aanmerking komen kan ik niet aangeven omdat informatie hierover ontbreekt.

10

In de evaluatie van fiscale regelingen gericht op bedrijfsoverdracht, wordt geoordeeld dat bij de bedrijfsopvolgingsfaciliteit in geval van vererven, sprake is van een cadeaueffect; is dat voor u reden om deze regeling te herzien? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

In de kabinetsreactie op de aangehaalde evaluatie⁵ heeft het kabinet aangegeven dat het uitgangspunt is dat belastingheffing in principe geen beletsel mag zijn voor economisch gewenste bedrijfsoverdrachten. Tevens is aangegeven dat er voor alternatieven, zoals een betalingsregeling, onvoldoende informatie is over de mogelijke economische effecten en complicaties. Derhalve was in de optiek van het kabinet een dergelijke wijziging op dat moment niet wenselijk. Dit standpunt is thans niet gewijzigd. Om meer inzicht te krijgen is het kabinet, conform de kabinetsreactie, gestart met het nader in kaart brengen van een concreet plan dat voorziet in de verzameling en verwerking van de benodigde data voor een adequate analyse van de doelmatigheid en doeltreffendheid. Indien dit plan is afgerond, zal het naar uw Kamer worden verzonden.

11

Klopt het dat voor de bedrijfsopvolgingsfaciliteit een derde van de totale capaciteit wordt ingezet die er bij de Belastingdienst is voor de schenk- en erfbelasting? Zo nee, hoeveel van de totale capaciteit wordt hiervoor gebruikt? Wat is hier de reden van?

³ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/EF9281B6-850E-4485-9058-B6BEC91ED0F0/0/2013miljonairsupdate.pdf>.

⁴ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 324.

⁵ Kamerstukken II 2014/15, 32 637, nr 158.

Antwoord

Het is juist dat bij de Belastingdienst een derde van de capaciteit die beschikbaar is voor de schenk- en erfbelasting wordt ingezet voor de uitvoering van de BOR. Ik heb dat al eerder aangegeven in mijn brief over de fiscale moties en toezeggingen van 25 april 2014.⁶ Dit is onder meer een gevolg van het feit dat bijvoorbeeld veel behoefte bestaat aan vooroverleg over de te volgen procedure van bedrijfsoverdracht om gebruik te kunnen maken van de faciliteit, zeker bij gefaseerde overdrachten.

⁶ Kamerstukken II 2013/2014, 33 750 IX, nr. 25